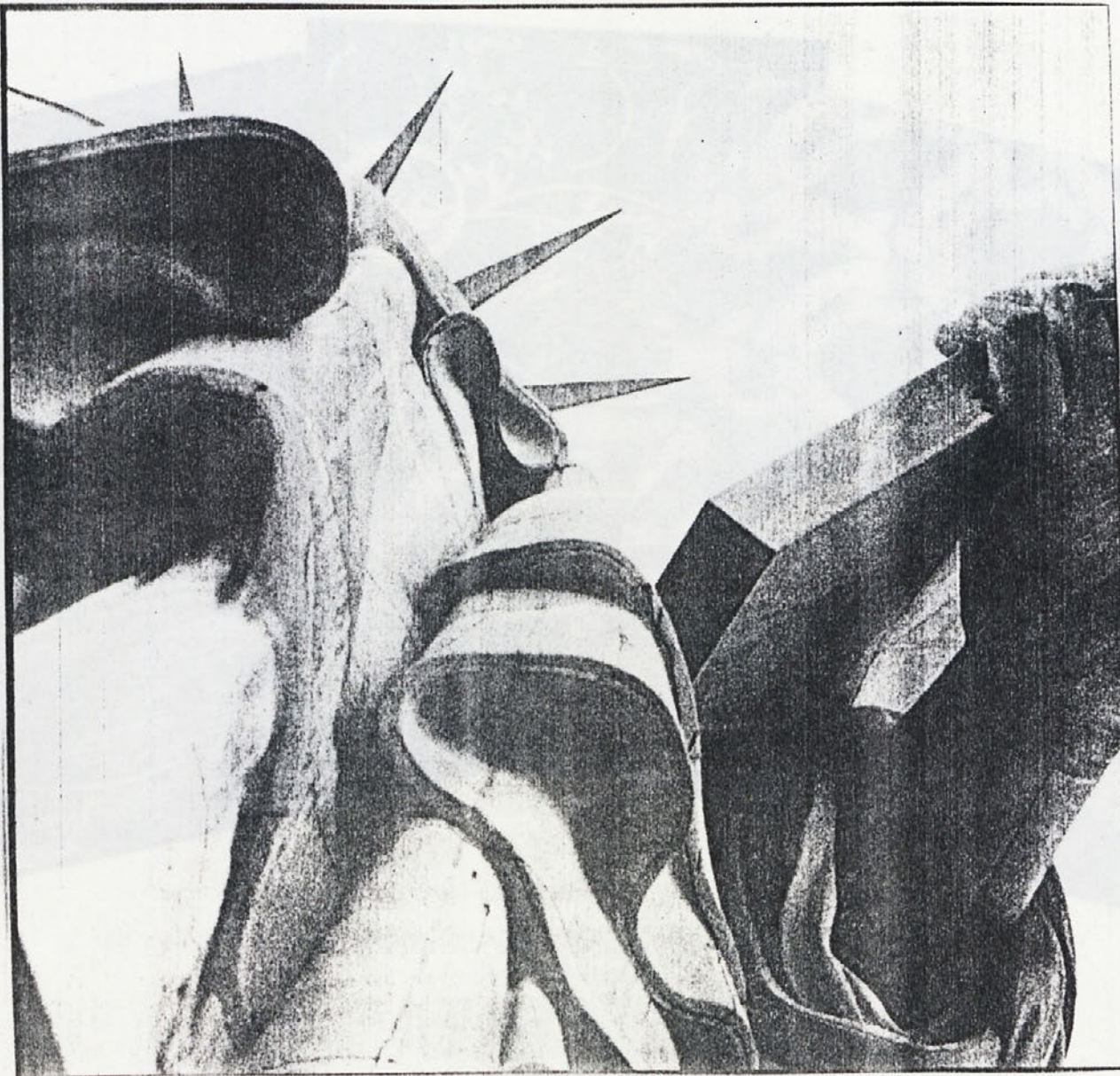

1991/92

Stezice

1

Paul Freedman, New York, 13

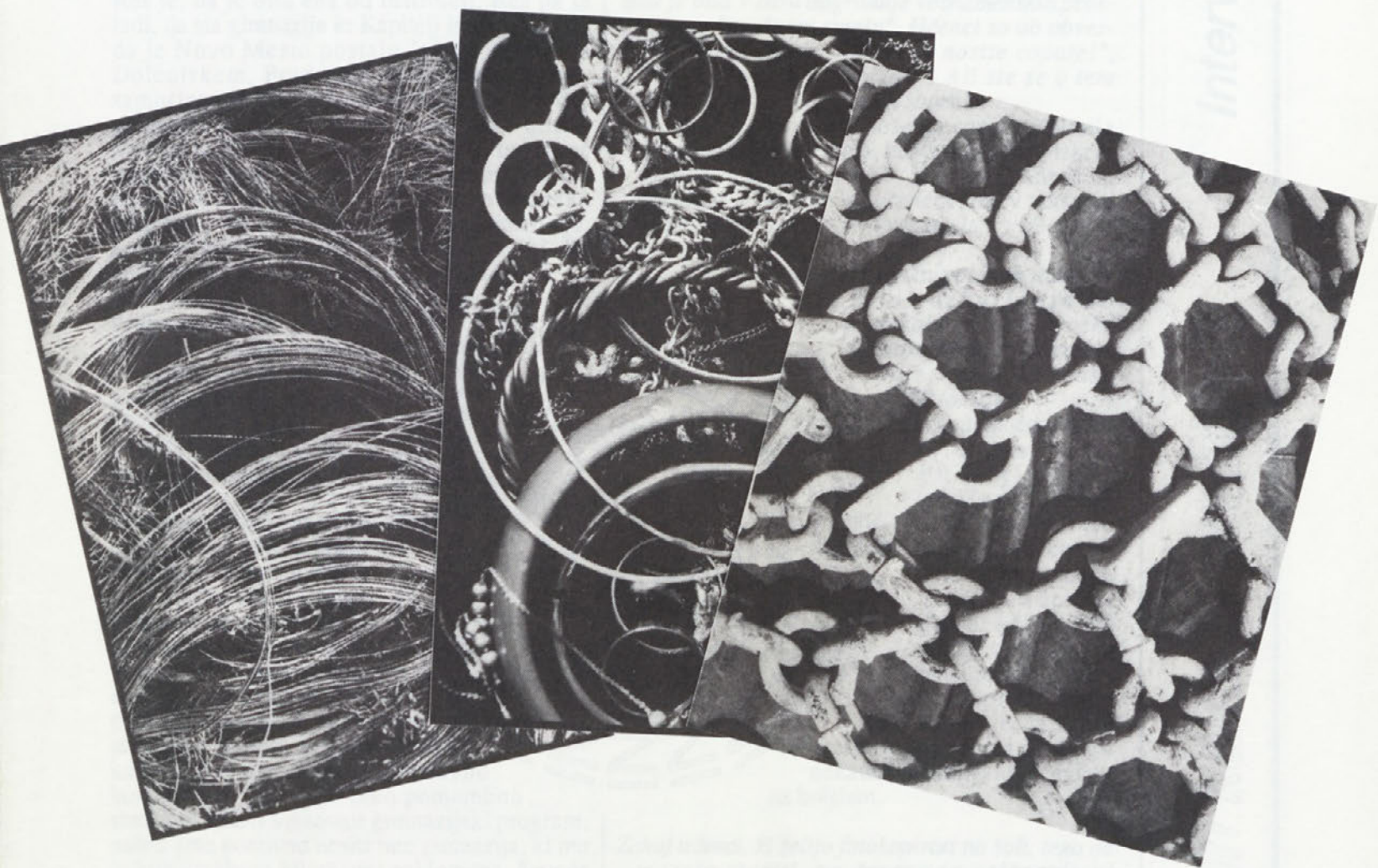

For vision. For freedom. For love. Let's try again
Test Dept.

Navodila za uporabo

Pod to je še ena naslovna stran. Blivša. Ponesrečena. Obupna. Grda. Vrzl jo ven! Samo brez panike. Najprej se usedl. Potem splj kozarec mrzle vode, da boš lažje prenesel soočenje. Nato primi to nesrečo s palcem in sredincem in jo z elegantnim glbom (glej esej o plesu) vrži v najbližji koš. Ko si to opravil, lahko začneš brati Stezice.

P.S. Vseeno najprej preberi uvodnik. Slučajno je na "tisti" strani.

V letu gospodoveu en tawzent
 dewetstodewetdeset in ta prweu

Številka: ta prva

**V rokah držiš
najboljši slovenski
časopis. S najkrajšim
uvodnikom.**

IN ENO NAPAČO!

SONČEK

je in

Ti

Si

~~SKUŠTRANA~~

SHUŠLL

Kako vi gledate na današnjo gimnazijsko populacijo, njen pomen in prodor v kulturni prostor?

Veseli me, da gimnazijska populacija prodira v novomeško kulturno okolje, kar je tudi poslanstvo naše gimnazije, ki sega že od ustanovitve šole, ko je reformacijski krog okoli Marije Terezije želel prosvetljene Dolenjce. O tem je prihajalo v Novem Mestu do čisto drugačnih interpretacij, češ da je novomeška gimnazija neke vrste ali samo ena od institucij. Res je, da je bila ena od institucij. Res pa je tudi, da sta gimnazija in Kapitelj imela zasluge, da je Novo Mesto postalo "prvo" mesto na Dolenjskem. Predvsem zaradi ustanovitve samostana je bilo do ustanovitve novomeške gimnazije kulturno središče Dolenjske v Stični. Vendar je bilo to področje premajhno in preveč omejeno, da bi se obdržalo kot kulturni center. Njegovo vlogo je nato prevzela novomeška gimnazija vse do 2. svetovne vojne in med njo, ko je v ilegali opravljala to vlogo naprej. Po vojni je novomeška gimnazija postala le ena izmed šol, ki so bile po svoje še vedno vodilne in proti koncu 70-tyh let, s uvedbo usmerjenega izobraževanja, polagoma izgubljala svoj pomen. Na šolo se je vpisovala povprečna populacija, s katero je nastajala posebna vrsta kulturno-vinogradniška, kateri je ustrezala tudi tedanja miselnost. Novemu mestu so v tistih časih očitali kulturno praznino, kar pa ni bilo res, saj je delovalo vsaj nekaj skupin gimnazijcev, ki so delovali na različnih področjih, seveda s problemom prodora v javnost, ki jim ni uspel, ker jim pač ni bilo dano. In ravno lansko leto, ki je bilo tako pomembno smo spet začeli vpisovati gimnazijski program, začeli smo ponovno nositi ime gimnazija, ki mu je bila družbena klima vsaj naklonjena. Seveda pa smo izkoristili tudi dolgo tradicijo šole - 245 let.

Kranjska gimnazija je ob svoji obletnici obstoja pripravila izredno pester program in ponudbo različnih razstav raziskovalnih nalog profesorjev, ki so jih opravljali po odpredavanjih urah. Nato se učenec naše šole, ki je hkrati vesel uspeha druge gimnazije in razočaran nad svojo, nad katero bi moral biti še posebej ponosen, vpraša: "Ali nam lahko tudi naši profesorji pokažejo kaj podobnega?"

Popolnoma se strinjam s vašim razočaranjem, a kaj, ko je bil program ob 245-letnici novomeške gimnazije odraz ustanove učencev, predstavitev njihovega delovanja. Vsi programi so bili spontani, kot smo tudi želeli. Lahko, da je odbor, ki je pripravljajal program ob obletnici naše šole

zgrešil, res pa je tudi, da je koncept 150-letnice kranjske gimnazije popolnoma drugačen od našega. V naslednjih letih pričakujemo izdajo zbirke *Naši učitelji*, ki bo izšla v stezičasti obliki enkrat letno in v kateri bomo predstavili izvenšolsko delovanje naših bivših profesorjev. Zbirka *Naši učenci* pa bo o učencih, ki so kakorkoli izstopali na različnih področjih (od kulturnih, naravoslovnih, do športnih) že v svojih gimnazijskih letih ali kasneje.

Šola je bila v času dogradnje večnamenskih prostorov v "prašnem stanju". Učenci so ob obvestilu razrednikov: "Obvezno nosite copate!", "dvignili ves prah na šoli". Ali ste se o tem pogovarjali na učiteljskem zboru?

Sem mnenja, da zaradi nošenja copat ne bi bila potrebna nobena debata, ker je bila šola v takem stanju, kakršnem pač je, umazanem in prašnem. Zahtevati od učencev, naj v takšnem stanju nosijo copate, je brez smisla.

Na tekočem traku polemik učencev je bilo razburjanje ob previsoki ceni za stroške fotokopiranja (kontrolne vaje, vaje), ki znaša 150 tolarjev.

Lansko leto smo vodili evidenco (prof. Pucelj) - vsak profesor, vsak učenec, število narejenih kopij. Glede na stroške smo izračunali povprečje - 150 tolarjev, ki so jih učenci morali poravnati že v prvih tednih šole. Res pa je, da so bili in bodo zaradi tega nekateri prikrajšani, drugi pa na boljšem.

Zakaj učenci, ki želijo fotokopirati na šoli, tega ne morejo storiti, pa čeprav so pripravljani fotokopije in papir plačati?

Naša računovodkinja ima že brez dela s fotokopirnim strojem mnogo preveč posla. Če bi želeli, da bi učenci imeli tudi možnost fotokopiranja za lastne potrebe, bi morali zaposliti še dodatno delovno silo, ki bi delala le za fotokopirni stroj.

Letos že drugo leto uvajamo plačevanje participacije za naše šolanje. Kako je s participacijami za 2. letnike, ki bodo letos sofinancirali tudi izvedbo izbirnih učnih vsebin, in ostale letnike.

Zavedati se moramo, da participacija, ki se uravnava po republiških normativih, pok-

Intervju: V. Fuis

šola in kako jo preživeti

STEZICE

riva le 30% vseh sredstev. Tako družboslovci plačujejo 2x letno po 150 tolarjev, naravoslovci pa 2x letno po 250. Šele pri naravoslovcih pridemo do velikih težav, dvoreznega meča, saj republiški sekretariat v učnih načrtih za to šolsko leto nima več toliko laboratorijskih vaj. Dvorezen meč je v večjem ali manjšem številu ur laboratorijskega dela, oziroma v večji ali manjši participaciji in boljši ali slabši kvaliteti dela in znanja. Na naši šoli smo sprejeli varianto: večja participacija, višja kvaliteta znanja in več laboratorijskih vaj. Kar pa se tiče participacije za 2. letnike bodo za izbirne učne predmete vsi plačevali isto osnovo 30% ter dodatek za dejavnosti, vsako s svojo ceno, glede na število prijavljenih, število ur in seveda na različno višino stroškov programa.

Kaj prinašajo novi prostori za kulturno in športno dogajanje na šoli. Kdo je projektant novih projektov?

Projektant je naš bivši učenec, ki je svojo podobo dograditve šole ustvaril z željo po večnamenskih prostorih, ki jih je pogrešal v že času svojega obiskovanja gimnazije. Tako je najlažje zastopal želje sedanjih in bivših učencev in jih preoblikoval v prostore, ki so priključeni staremu delu šole. Tako je šola pridobila nekaj novih učilnic, novo knjižnico s čitalnico, telovadnico, fitness center, velik večnamenski prostor.

Ali ni bilo škoda zazidati gimnazijskega dvorišča, ki je v vseh letnih časih služilo kot kadalnica, prostor za gimnazijske kulturne večere na prostem. Ali ni dajalo dvorišče svojevrsten čar gimnaziji?

Ob vsaki stvari se pojavijo kritike in pohvale. Tako je tudi s novimi gimnazijskimi prostori, ob katerih se pojavljajo različna mnenja.

Za prostore bivšega doma JLA se borimo tudi mi, novomeška mladina, ki že dolgo iščemo prostore za mladinski kulturni center- MKC. Ali zastopate naše interese?

Glede MKC se je na razpis prijavilo več interesentov: PTT, milica, novomeški obrtniki, ZKO in novomeška mladina. Potekal bo boj za najboljši program, kajti le najkvalitetnejši program bo nekoga, upam novomeško mladino, popeljal do zmage in novih mladinskih prostorov. Sem večni optimist, saj je mladina imela vedno največ idej, želja, seveda pa tudi najboljše programe.

Kakšna je vaša vizija novomeške gimnazije ob 250-letnici?

Moja želja je, da bi ti naši gimnazijski prostori zasijali v pravi luči, da bi še bolj zaživel in da bi v njih naši učenci ustvarjali pravo vzdušje in vizijo prave gimnazije.

Katja Krasko & Jasna Simčič

Marsikoga je letos presenetilo to, da ni dovolj prostora, ker se obnavljajo učilnice in dograjujejo novi prostori. In kaj o tem menijo dijaki in profesorji, so povedali, ko sem jim zastavila vprašanje: "Kakšno je tvoje/vaše mnenje o gradnji novih prostorov?"

Prav je, kar so naredili, le novi prostori se ne skladajo s starim načinom gradnje te šole.

Sandra, 2.F

Zaenkrat je živa kriza, ker je preprih. Mislim, da bo špica, ko bo gotovo, ker se bomo učili v sodobno zgrajeni šoli.

Gregor, 3.A

Raje bi obnovili telovadnico, fizikalno učilnico in povečali garderobo. Zelo dobro bi bilo, če bi bila posebna učilnica, namenjena le gledanju televizije.

Matej, 1.F

Mislim, da je čas, da gimnazija razširi svoje prostore in izboljša pogoje šolanja.

Anamarija, 2.E

Nisem tako proti, le odprto dvorišče mi je bilo lepše.

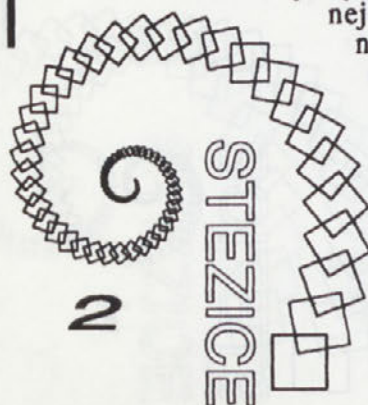
Lita, 4.A

Ni mi jasno, kako bo to izgledalo. Upam, da bo bolje kot prej.

Simon, 2.F

To je stara stavba in sodobni način gradnje ne sodi zraven.

Jožica, 1.F

Šola potrebuje nove prostore, vprašanje je, če bodo bili koristno uporabljeni.

prof. Vinko Sladoljev

Skrajni čas je že za to.

prof. Irma Schrüber

Čimveč prostora je potrebno pridobiti za učilnice, obnoviti jedilnico, sanitarne prostore, kadalnico in garderobo, da bi lahko vsak svoje zaklenil.

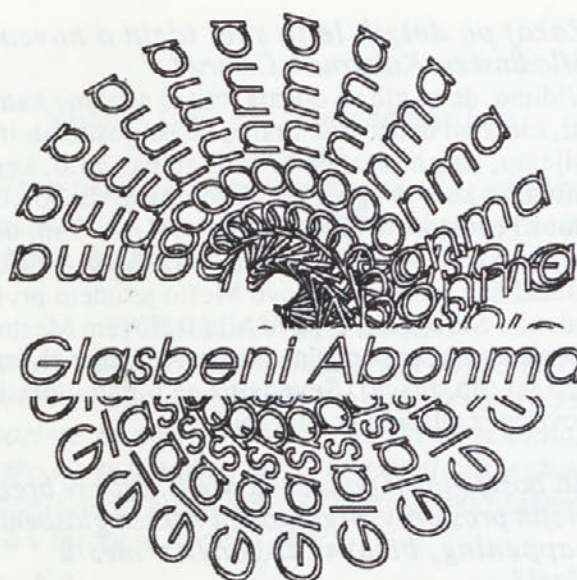
prof. Čedomir Bilič

Andreja, 2.F

Letos me je presenetila novica, da imamo pouk popoldne. V začetku nisem bila navdušena, kajti vedela sem, da bom srečala manj ljudi. Čez čas pa sem si rekla "zakaj pa ne". Hitreje smo se bližali koncu meseca, bolj mi je bilo žal, saj sem lahko zjutraj spala dlje kot običajno. Zadnji teden popoldanskega pouka smo imeli obrambo pod vodstvom prof. Čedomira Biliča. Še to bi imeli enkrat v letu 92, toda zaradi nepreglednega urnika nas je ta sreča, imenovana "Vzgoja Za Mir in nenasilje" 'doletela' že sedaj. Tako je teden vicev in smeha minil še hitreje. Osebnostno mi je bilo žal tega meseca. Bil je enkraten in minil je v znamenju smeha.

Andreja, 2.F

Gimnazija že vrsto let organizira glasbeni abonma. Že lansko leto se je čutil upad v številu prijavljenih, vseeno pa ni bilo tako žalostno, če ne rečemo sramotno, kot letos. Na sestanek se nas je odzvalo le borih 12. Že takrat je bilo jasno, da iz te moke ne bo kruha. Pa smo se vseeno dogovorili, da bomo počakali do naslednjega dne. Cena ni bila krivec za tako majhno število prijavljenih, kajti če jo primerjamo s ceno abonmaja v Zagrebu, ki znaša najmanj 2000 SLT, je 690 SLT skoraj zastoj. Seveda se število zainteresiranih naslednjega dne ni zvišalo. Tako smo letos prikrajšani za nekaj ur uživanja ob klasični glasbi. O tem bi lahko pisali še veliko, toda od tega ne bi nihče imel nič, kajti na glasbeni abonma lahko letos pozabimo.

Gimnazijci se radi pohvalimo, da smo vsestransko razgledani, toda vse pogosteje se poraja vprašanje ali to še vedno drži. No, ostaja nam upanje, da bo tega mrtvaškega vzdušja na naši šoli kmalu konec, da bomo končno lahko zaživeli kot gimnazijci, ki so vredni tega imena. Pa lep pozdrav!

Maja Glucks

Popoldne, zakaj pa ne

Glasbeni abonma

šola in kako jo preživeti

Zakaj po dolgih letih spet ideja o novem Mladinskem Kulturnem Centru?

Vidimo, da se nič ne dogaja, mladi nimamo kam iti, nimamo denarja. Zbiramo se po gostilnah in pijemo, pa ne zato, da bi pili, ampak zato, ker nimamo kam drugam iti. Zato upam, da bomo dobili prostore v bivšem domu J(L)A. Tam bi organizirali svoje koncerte, razstave, svoje gledališke predstave. Novo Mesto je imelo prvi oder na Slovenskem, pa ni bilo v Novem Mestu narejene nobene normalne predstave, odkar živim (20 let, op. pisca). Seveda pa se bomo morali povezati z mladimi po Sloveniji.

Ali boste glavni pobudniki MKC, čeprav brez svojih prostorov, organizirali kakšen glasbeni happening, bizarni dogodek v mestu Gogi?

Organizirati nameravamo dobrodelni koncert za begunce. Denar bi namenili za zdravstveno nego beguncev. To naj bi se zgodilo v dveh, treh tednih.

MKC bo potreboval vodjo. V začetku moramo profesionalca, pa vendar, nam lahko poveš kaj več o vodenju tega centra?

V začetku bi se organizirali med sabo. Joško Dupanc bi bil v tem primeru najprimernejši, če pa on ne, pa Sašo Stojanovič, jaz. Vso stvar bomo morali "furat" mi, ker smo pač vse začeli in vemo, kako je treba stvar v glavi "sfurat", da bo uspelo. In če se to uresniči in "zalaufa", potem ne bo problemov s profesionalnim vodjo, kdorkoli bi pač to bil. Če bi nekaj takšnega imeli že na začetku, bi prevladovali samo osebni interesi, to pa ni naš namen. Poklicni vodja naj bi bil nekdo s visoko izobrazbo. Če bi stvar stekla, bi kasneje potrebovali še hišnika, knjižničarja...

Kako je sploh možno, da mesto, kot je Novo Mesto nima mladinskega centra oz. prostorov, kjer bi se mladi zbirali?

Novo mesto je provinca na vseh področjih. Imeli smo že Krkin klub, pa je prišlo do nepotrebnih interesov drugih ljudi, prostor smo izgubili. V današnjem času, ko se igramo demokracijo, politiki neznajo gledati brez stranke. Vsak

vleče na svojo stran. Bili smo pri županu g. Dvorniku: da bodo krščanski demokrati uredili svoj center, ostale stranke pa za svoje člane svoje centre.

Hmmm, pa je to v Novem mestu s 25000 prebivalci sploh smiselno?

To si lahko privoščijo v Londonu, ki ima 10 milijonov ljudi, in ima vsaka stranka 2000-3000 članov, ki delujejo v strankarskem centru. Novo mesto pa si tega ne more privoščiti.

Kako potekajo vaša pogajanja in sodelovanje z vodilnimi novomeškimi functionarji in pa s šolniki, ki bi vas lahko pri vsej stvari med prvimi podprli?

Dane Brezovar (sekretar za družbene dejavnosti pri novomeškem IS) je na naši strani. Bili smo pa še pri vseh ravnateljih srednjih šol, vsi so nas podprli, našli smo tudi možne slepe točke našega sodelovanja. V obdelavi je peticija, katero naj bi podpisali vsi srednješolci in ravnatelji OJ. [olstvo je s nami. Vse je odvisno od tega, kaj bodo rekli na občini.

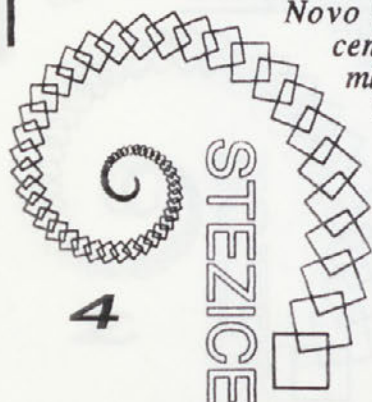
Kdo vse se še poteguje za prostore v domu J(L)A?

ZKO, TO, privatniki... Vsi imajo več denarja kot mi, toda mi imamo boljši program. Če pa bodo na občini gledali na denar, potem nimamo šans.

Za konec nam predstavi MKC, kot si ga zamišljaš ti in tvoji kolegi iz iniciativne skupine.

V okviru MKC bi se mladina zbirala na enem mestu, ne bi bilo treba "lutat" po mestu brez denarja... Poleg tega bi bili tam razni ateljeji, glasbeniki bi lahko imeli vaje, ne bi se jim bilo treba zbirat po raznih pasažah, hotelih... Tudi za zabavo bi bilo poskrbljeno. To bi bil glavni vir dohodka. Klub bi se sam financiral, občina ne bi dajala nobene subvencije. Problem je najemnina prostorov. Dom J(L)A je na prvovrstni lokaciji in temu primerna bi bila tudi najemnina. Vse to naj bi bilo jasno čez dva, tri mesece, lahko pa se še zavleče.

Jasna & Katja

GAŠPER LUBEJ (bivši gimnazijec)

Pričakujem, da bomo prostore dobili in da bo novomeška mladina iz tega kaj storila. Želim si, da bi šlo skozi glavni trg valovanje energije, da bi se v Novem Mestu dogajalo toliko, da bi bila mladina "taprva". Pripravljen sem prispevati svoj elektron.

ALI PEČAVAR, 3.E

Zame bo to prostor, kjer bi se družili, delali in delovali. Vse je izvedljivo, če nam bodo nekateri ljudje to le omogočili.

SIMON ŽIŽEK, 2.F

Zelo si želim, da bi dobili te prostore, predvsem zato, da bi se imel v petek in soboto zvečer kam dati. Upam, da bom kdaj tudi sam igral tam.

VIKTOR KASTELIC, 2.C

Jaz sem za to, da te prostore dobi policija. Bolje varnost kot zabava.

VESNA ČAVAC, Vzgojiteljska šola, Ljubljana

Sicer peticije še nisem podpisala, vendar mislim, da bo v redu. Želim si predvsem glasbe. Ne pričakujem pa veliko.

TOMISLAV BARBORIČ

Nisem optimist, ker se tudi drugi borijo za te prostore in so močnejši od nas. Že dolgo se borimo za svoje prostore, pa jih ne dobimo, tako bo tudi sedaj. MKC bi moral biti v stilu Jazz-Landa na Dunaju, ki je strahovita luknja, a v bistvu le urejena klet.

GORAZD TRATAR

Upam, da bomo dobili plac in denar. Sodeloval pa bom le ob vikendih, ker grem v Lj. študirat.

ALEŠ MUHIČ

Ne bom podpisal, ker se ne strinjam s tem. MKC bo klet za zbiranje pijančkov. Že za prostore v Metropoli so rekli, da jih bodo vodili študentje, vodili & zbirali pa so se tam samo pretepači.

PETER KARLIČ

Mladina bi se tam zbiral, ker sedaj nimamo kam iti. Mislim pa, da je narobe že to, da moramo za svoj klub zbirati podpise... To bi moralo biti samoumevno, da ima takšno mesto mladinski center.

vojna za MKC

"Nekaj je... živega. Premika se!" bi/j (kdo bi zagotovo vedel?) verjetno izjavila priča nastanka življenja na našem planetu. Pogoji, ki ga je človek postavil za definiranje neke substance kot žive je namreč, da se slednja na tak ali drugačen način giba. Biološki svet zahteva zgolj tiste gibe, ki so nujni za ohranitev življenja.

Vendar tudi še pred nastankom kakršnegakoli življenja na Zemlji je obstajal materialni svet - vesolje, galaksije, zvezde in planeti, ki so se premikali skozi prostor; planeti so in še vedno krožijo drug okoli drugega v osončjih. Naš planet kroži okoli sonca in luna okoli Zemlje, kar je ustvarilo ritem dneva in noči, plim in osek.

Kasneje, ko so se pojavile rastline, sta zima in poletje ustvarjala ritem rasti in odmiranja. Na tem planetu so se razvile vedno spreminjajoče se vrste bitij, ki so preživela v ritmičnem bitju njihovih src, ritmičnem dihanju njihovih pljuč, ritmičnem plavanju, tekanju ali letenju njihovih teles.

Že dosti pred pojavom človeka je mnogo teh živali "plesalo", kar denimo opice, ptice in druga bitja še vedno počno. Njihov ples je sufliran od ritma življenja, ki pulzira iz njihovih teles in vesolja. Človekovi prvi plesi so se verjetno začeli na enak način. Mnogo plesov plemenskih družb, ki še vedno obstajajo, je podobno tistim od ptic in opic.

Človeški ples je zatorej star toliko kot prvi človek, ki je svoja občutenja veselja ali strahu izrazil s ritmičnim ponavljanjem bodisi korakov, skokov ali drugačnih gibov, kar se je zgodilo pred približno 25000 leti. Ples je prav mogoče najstarejša umetnost, saj je zanj značilno, da ne potrebuje drugega instrumenta kot plesalčevo telo. Glasba je prišla kasneje, saj sta topotanje nog in ploskanje rok ustvarjala vso potrebno glasbo in ritem, potreben za ples.

Če izhajamo iz predpostavke, da je bil *gib pred mišljenjem*, lahko odkrijemo v gibanju človekovega telesa najbolj fundamentalno ekspresivno dejanje. Inklinacija primitivnih ljudstev je (bila) idealizacija giba kot magične sile. Za to že pradačno idejo se nahaja substancialna psihološka, kot tudi fiziološka osnova.

Od rojstva nas učijo praktičnega gibanja: hoja, hranjenje, plavanje, etc. Telesno gibanje pa ima tudi drugačne funkcije, ki se jih primitivne

skupnosti zavedajo, kot se zavedajo čisto praktičnih načinov, s katerimi jim služi telo. Sleherno čustveno stanje se izraža v gibih, ki niso nujno uporabni ali reprezentativni, in vendar izražajo specifično kvaliteto izkušnje, ki jih sproži. Odnos med čutnostjo in gibom zadeva vse - od izraza v očeh do pretakanja adrenalina v naših žlezah. V svoji najfundamentalniji obliki se ta zveza med mišljenjem, občutenjem in gibom imenuje ples - neposreden, neverbalen (tudi) nepremišljen izraz misli in občutenja v univerzalni obliki čistega fizičnega izražanja. Ples je brez dvoma izredno močna sila v človeški izkušnji, zlasti v družbah, ki dajejo manjšo

pomembnost besedam kot dejanjem, kar je še zlasti prisotno med ljudmi s ustno in ne pisno tradicijo.

Večini belcev je bil ples do konca 19. stoletja zgolj oblika brezskrbne zabave. Šele ob prelomu stoletja je ples dobili attribute umetnosti, saj je bilo doslej gibanje omejeno na ponižne in bolj statične vzorce. Deležen je bil odpora tako predstavnikov cerkve kot vernikov, uradno je bil celo prepovedan (kljub krajši, a pomembni rabi v zgodnjih verskih obredih). Večina belcev je po večstoletnem pojmovanju pokore mesa in duše in proslavljanju njune ločitve težko doumela možnost obstoja "duhovnega telesa", v katerem sta duh in telo, občutenje in misel združeni.

Menim, da je odnos med duhom in telesom podoben odnosu med gospodarjem in sužnjem, kot ga je opisal Hegel v svoji Fenomenologiji duha: kot so gospodarju potrebni sužnji, da bi ohranil identiteto gospodarja - in tako postane suženj svojih lastnih sužnjev - tako ni duha brez telesne osnove, niti ni človeškega telesa, ki ne bi prikazovalo neko formo duha. Duh in telo sta dialektično povezana; v tej situaciji se ne more reči, kdo je suženj in kdo gospodar, dasi je več kot očitno *utelešeni smisel* centralni fenomen, čigar telo in duh, oziroma znak in pomen sta zgolj abstraktna momenta.

Žal pa ples pogosto pojmujejo le kot dekorativni privesek glasbe ali gledališča, ki služi kot izgovor za razkazovanje teles, (razkošnih) oblačil in dekorja. V stereotipih "razvite civilizacije" je ples zgolj sentimentalnost nerazmišljujočega "ženskega sveta" in ustreza moškim in ženskam, ki skušajo pobegniti omejenosti spolnih klišejev. Dosti bolj "sočne" so oznake konkretno baleta.

Esaj

Slednji so "brhka dekleta v belih kratkih krilcih, ki tavajo ob Chopinovi glasbi ali lovijo ravnotežje na konicah prstov nog na glasbo Čajkovskega". So "fantje v ozkih hlačah, ki skačejo v zrak ali patetično strmijo v balerino". "Je narcizem, pogosto izraža mehkužnost". "Je eksotičen in ruski." "Je seksi in francoski." "Je temperamenten in ameriški." "Sta Pavlova in Nijinsky, Fonteyn in Nurejev." To je le nekaj popularnih simplifikacij baleta, ki pa so pravzaprav vsaj delno tudi resnične. Vendar je (zlasti neoklasični, t.i. sodobni/moderni...) balet tudi visoka stopnja umetnosti, ki je pogosto vir inspiracij slikarjem, skladateljem, fotografom, pesnikom in pisateljem; pa ne zato, ker bi pripovedoval zgodbe, saj so slednje dosti lepše povedane v knjigah ali gledaliških igrah (saj mu manjka glavna sestavina jezika - denotacija), marveč, ker je primeren za ekspliciranje "neizrečenih" stvari, ker se beseda pogosto izkaže kot precej pomanjkljivo sredstvo za izražanje naše emocionalne sfere (saj zgolj imenuje neko nejasno in grobo pojmovanje stanja), pa tudi o svojih popolnoma osebnih zadevah le redko govorimo v detajlih.

Človek lahko z gibi, s temi najbolj neposrednimi vizualnimi simboli notranjega doživljanja sveta, izraža izkušnje, ki jih ni mogoče pojasniti verbalno. Kretnje živega bitja posredujejo določeno "notranjo" artikulacijo, in imajo analogijo v kinetični melodiji, ki je cela prežeta s določenim smislom. Lahko bi celo rekla, da je organizem melodija, ki se sama poje, saj lahko plesalec ravno tisto zamolčano prenese v gibe, pri čemer precizna vizualna oblika njegovega "glasno zvenečega molka" ustvarja neskončno melodijo. Gledalci in kritiki so podvrženi razmišljanju v mejah, v katerih je umetnik svoboden, pri čemer je pogosto zanemarjena prisotnost discipline, ki to svobodo sploh omogoča. (Svoboda je nenazadnje nekaj relativnega in ne absolutnega; tako je recimo obstoj jezika predpogoj svobode govora v družbi kot tudi umetnosti...) Zdi se mi več kot očitno, da lahko ples uspe v mnogih različnih zvrsteh in oblikah, in da mora biti sleherni poskus dogmatiziranja o njem izključen. Moja edina dogma je, da mora ples vsebovati gibanje in da mora čimbolj izkoristiti psihofizične sposobnosti izurjenega plesalca. Morda je celo to preveč dogmatično. Morda je edino "varno" pravilo o plesu, da sploh ni pravil, kajti ravno v svobodi izražanja skozi gib se nahaja bistvo njegovega nastanka in razvoja.

Natalija Mikec

Plešem, torej sem?

Esaj

Hodim po cesti in razmišljam o jutrišnjem dnevu. S prijatelji smo se domenili, da gremo plavat. V mislih sem se že videla, kako sem se odrinila z odskočne deske in visoko v zrak, nato pa elegantno potonila v čisti vodi.

"Počitnice so! Noro!" mi je prešinilo možgane. "Seveda, ne pozabi, da greste zvečer še na žur! Komaj čakam," sem govorila sama pri sebi. Potem sem se spomnila, kako mi je šlo danes vse narobe. "Petek je, pa še 13 povrhu," sem pomislila. To je bil najbrž vzrok za oba razbita kozarca in prepir z mamo. Pa še denarnico sem izgubila, zato moram danes racati peš, ker sem pretrmasta, da bi mami rekla za denar. "Da, da! Jutri bo še fešta... Kaj pa je to? Gume škripljejo. Spet kakšen norec... Au!"

...Odprla sem oči. Nad mano se je sklanjal mamin objokan obraz. "Samo, da si živa," je dahnila in spet zajokala. Nato je prišel zdravnik in pričel mami nekaj govoriti. Slišala sem le še zadnje besede: "...ne bo nikoli več hodila! Celó življenje bo na vozičku!" Zaprla sem oči.

..."Vstani!" sem zaslišala mamo. "Celó popoldne spiš, namesto, da bi se učila!" Premaknila sem noge. "Vse skupaj so bile le hude sanje, mora. Lahko se premikam!" sem pomislila. Ura je bila pet. Pohiteti moram.

Dani me verjetno že čaka. Moje sanje so njegova resničnost. Vse življenje bo na invalidskem vozičku zaradi enega samega skoka čez glavo. Najbrž zdajle sedi pri oknu in premišljuje. Hitro sem se uredila in čez minuto sem že stopala po strahovitem mrazu in prašni cesti proti invalidskemu domu. Čeprav sem bila dobre volje, sem se počasi užalostila. Danijeva nesreča me vedno znova zamori. "Ma, kaj se sekiraš, če se jaz ne?" bi dejal Dani. Potem pa: "No, saj se jaz tudi včasih." Vsiljive misli sem s težavo odrinila stran in raje pomislila na to, kako bo vesel treh ameriških zastavic, ki sem jih posebej zanj na skrivaj izmaknila sestri.

Life goes on!

Je voda postala tvoj sovražnik.
čas preganjavec,
življenje smrt!
Je to še vredno živeti?!
Obžalovanje ne pomaga,
ne krepi...
življenje ostaja življenje...
-kruto in neusmiljeno na vsej svoji poti
In čeprav ti ne boš nikoli več ti
in čeprav morda tvoje življenje ne bo nikoli več tvoje življenje
in čeprav boš živel,
pa vendar ne živel
ne obupaj!
Vztrajaj in premagaj sovražnike!
Pomni, da kljub napol izgubljeni bitki
nekje še vedno prostor zate...
...in nekoč...
...nekje...
...z nekom...
...boš tudi ti spet srečen!

Vem...

Vem, da nisem za med vas
Vem, da me prezirate in
Vem, da vi tega ne veste.

Vem, da se v meni bije boj
Vem, da ga težko prenesel bom in
Vem, da vi tega ne veste.

Vem, da je nekdo,
ki noče me priznati,
mogoče si to ti,
mogoče ne, a
Vem, da vi tega ne veste in
Vem, da nikdar zvedeli ne boste.

Zadnje pismo

Sara, ni več sonca
tukaj je konec poti,
naprej več ničesar več ni,
to je začetek konca.
Sedaj bom odšel v kraj, kjer ni solza,
morda bom tam našel mir srca.

Mesec maj je res prelep
kot da prišel bi v raj;
toda to je lažno, kaj?
Dolgo časa bil sem slep.
Iskal sem se sredi rož in ptic petja,
in tam bo moja zadnja kretnja.

Zadnja resnica

Smrt, ka j je resnica?
Kakšna tvoja je skrivnost?
Povej, kakšen je tvoj most,
kjer se konča krivica?
Si ti morda človeka rešenica,
ali le njegovih del jetnica?

Na robu

Res, prave ste zveri,
ubijate človeka,
vaš meč krvavo seka
za njim ostaja le kri
Najraje bežal bi od vas, a ne smem,
še le ko rečete lahko grem.

Na svetu sedaj sem sam,
nezaželen sem povsod,
kamor pripelje me pot,
povsod napačno ravnam.
Postal izobčenec tega sem sveta,

ne vem čigava je to krivda.

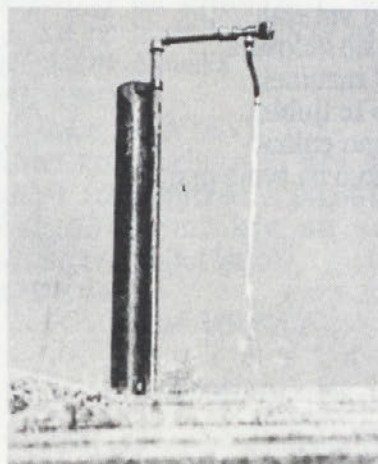
Ne upam si
ti reči
tisti dve besedi.
Ne upam si,
ker se z njima
spremeni moj svet,
Zaprto sem.
Zaprto v svoj svet,
ki velik je kot tvoja dlan.
Obupan?
Ne, saj tvoja dlan je mehka.

Dež

Dežne kaplje
se razbijajo
na razgretem
alsfaltu.
Ljudje bežijo
v objem
svojih stanovanj.
Črni, rdeči,
modri, rumeni,
roza dežniki
lovijo kaplje
na ulici.
Nekdo pa
nima dežnika,
da bi
ga branil
pred kapljami.
Vseeno hodi,
čeprav je
že premočen
do kože.
Dežniki drugih
pa še
naprej lovijo dež.

Mož brez
dežnika je
zbolel.
Voda iz neba pa
kar naprej
pada.
On je
še vedno
brez dežnika.

Mož brez
dežnika je
umrl.
Po grobu
padajo kaplje,
on pa
še vedno
nima dežnika.

Vrnitev

Kako sem vesela, mladenič,
ker te moje oči spet vidijo.
O, kako si lep mladenič.
Bilo je mrzlo in mrtvo,
sedaj pa si spet tu
in žamet tvojega glasu
preglasil je žalost in lažno prijateljstvo.

Pripoveduj, mladenič, pripoveduj,
vem, da imaš mnogo tega ...
kako so tvoje oči nemirne.
Prihajaš iz drugega sveta.
Vem, bila je to bolečina,
toda minilo je,
sedaj si spet tu.
Čudoviti so tvoji nasmehi, mladenič,
blagi in resnični,
tvoja prisotnost je kot steblo
najlepših krizantem.

Enaka vrnitev

Vedno znova se vračam k tebi
in vedno ostajam sama.
Tvoje oči ne želijo mojih.
In tvoje sanje prav tako.
A moje roke
so si želele tvojih
dotik blag.
Danes si tu
in jutri boš tu,
pa vendar vidim:
ti dnevi niso najini
te noči niso najine.
Jaz se vračam k tebi,
tvoji tihi besedi,
veselim se najinim jutrom,
a kljub vsemu ostajam sama.

Ali boš kdaj

Ali boš kdaj vprašal,
zakaj sem včasih žalostna,
ali boš kdaj razumel,
kako močno te ljubim
in želim samo enkrat
položiti glavo na tvoje prsi.

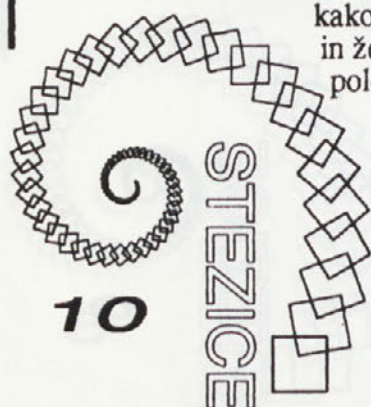
Prevelika je ta želja
za nečim, kar se lahko
samo s čudežem zgodi.
Prevelika je zgodba resnice,
ki obide vse tisto,
kar je lepo.
Poljubi enkrat moje drhteče ustnice
Čeprav se bojim,
da boš takrat spoznal,
kako dolgo si v vsakem mojem snu
in kako neizmerno te ljubim.

Cvet

V vazi, pri uličnih vratih, stoji bel cvet.
Stoji, čaka že dolgo mesecev in pričakuje smrt.
Črno in žalostno.
Listi so sključeni, uveli.
Svojo kraljevsko glavo pripognil je kot starec.
Ljudje gredo mimo, leta gredo mimo.
Nihče se ne ozira na ta uveli cvet.
On pa stoji in gleda reko ljudi, ki nenehno
nekam hite.
Nekoč je bil tudi on živahen, mlad, cvetel je.
Stal je na prehodu, tam, kjer so ga vsi
občudovali.
Zjutraj ga je rosa kot z mlekom hranila.
Bil je bel, o kako opojno je dišal njegov cvet.
Ponosno je dvigal svojo veselo glavo.
Ko pa se je spuščal večer, so ga dekleta
zalivala.
Bil je mlad, sedaj je...
Bil je mlad, sedaj je uvel.
Stoji osamljen pri uličnih vratih in nihče ga ne
gleda.

Zimska noč

Polnoč je.
Ne hitim.
Na nebu umirajo zvezde.
Gledam jih in mislim:
"Je kakšna zvezda med njimi, ki sije zame?"
Mlečna pot, po kateri hodim izginja v noč
z dotikom mojega telesa.
Ne hitim.
Pripognem glavo in mislim:
Čemu hodim skozi to snežno noč,
čemu iščem ljubezen,
ki je ni.
Čemu živim, ko mi je življenje tuje.
Sprušujem se. ali je to smrt?
Je to veter, ki zavija in izginja
v vrzelih izgubljenosti.

LJUBEZEN - v orfejski kozmogoniji sta na začetku Noč in Praznina. Noč rodi jajce, iz jajca se rodi ljubezen, Nebo in Zemlja pa se oblikujeta iz obeh polovic razbite lupine.

ROBI,4.A

Poljubljanje je izkazovanje ljubezni in le z ljubeznijo bomo dosegli mir na Balkanu, torej ljudje, začnite se poljubljati.

ANDREJA, 1.D

Vsaj en'ga ljubčka lahko, to je nekaj čisto normalnega.

MITJA,1.C

Me sploh ne moti. Naj se lubčkajo, kjer se hočejo, ampak ne pred ravnateljico. Kar pa se Pirne tiče, naj svojega partnerja bolj intenzivno DR(A)@I!

VERONIKA,2.D

Kakor komu paše. Če bi se jaz morala, bi se raje v garderobi. Na hodniku je malo neprijetno. Drugače je to čisto simpatično, samo profesorji...

ANDREJ, 2.B

Poljubljanje je odvisno od priložnosti, temu primeren naj bi bil tudi prostor.

BORUT,4.B

To je čist' normalna stvar. Če človeku paše, naj se kušuje, kjer se hoče.

ALEKS, 4.B

Na naši šoli... običajno, sramežljivo kmečko lizanje. Verjetno bo še dolgo tako.

IVAN,2.E

To sploh ne bi smelo nikomur delati težav. Če pa že, potem zgradimo kabine, da bi uživali v miru. Denar od participacije bi lahko namenili v te namene.

PETRA,2.C

To je njuna morala. Če bi jaz imela fanta na gimnaziji, ne bi tega delala po hodnikih. Sicer pa je to odvisno od tipa človeka.

MATEVŽ, 1.C

Skrbi me, ker še niso odprti novi prostori. Ne vem, kje se sedaj poljubljajo!?

prof. HRŽICA

N o r m a l n o , življenjsko.

XXV . BHIKKU

1. Dobro je obvladanje vida,
Dobro je obvladanje sluha,
Dobro je obvladanje vonja,
Dobro je obvladanje okusa,
2. Dobro je obvladanje telesa,
Dobro je obvladanje besed,
Dobro je obvladanje misli,
Dobro je obvladanje čustev,
bhikku, ki vse to obvlada,
se popolnoma osvobodi trpljenja.
3. Kdor obvlada vse korake in dejanja,
vse besede in misli,
kdor srečen, zbran živi v samoti -
to je zame BHIKKU!
(Dhammapada - besede modrosti)

LUKOV EVANGELIJ 7,77:

Zato ti povem: odpuščeni so ji mnogi grehi, ker je močno ljubila.

Vsak človek se mora uvesti v ljubezen. Zato ljubite drug drugega. Resnična ljubezen je nesebična in ne pozna strahu. Izliva se na predmet svoje naklonjenosti, ne da bi pričakovala povračilo. In kakor trdijo Indijci, je sreča ljubezni sreča dejanja. Je najmočnejša sila v vesolju. Problematika poljubljanja (najbolj razširjenega izkazovanja ljubezni), se je sprožila na zadnji konferenci v šolskem letu 1990/91. Vzpodbudila nas je, da smo o kulturi tega početja povprašali dijake, bili pa smo tako "pogumni", da smo za izjavo prosili tudi profesorje. Nekateri so bili zelo zgovorni, drugi pa... Med dijaki pa je najbolj opazno, da namesto "poljubljanje" raje uporabljajo termina "kušvanje" in "lubčkanje".

Ljubezen...

prof. MIKEC

Glede tega sem precej starokopitna. To je čisto intimna stvar vsakega posameznika, zato mislim, da to ne spada v šolo. Vas pa razumem.

prof. MEDLE

Dejansko nimam nič proti temu. Prav je, da se imajo ljudje radi.

prof. ZALOKAR

Poljubljanje je zelo intimna stvar, ki ne spada v šolo, ker je osebna stvar. Na drugačen način si izkazuje nežnost.

prof. VALENTINČIČ

To je osebna stvar. Zato mislim, da hodnik ni ravno primeren za poljubljanje.

prof. SLADOLJEV

Uh! Kot profesor vam pravim, da se tega ne dela v šoli, ampak v miru božjem. Ko sem bil jaz v vaših letih, nisem pustil, da bi me drugi pri tem motili. Vsaka stvar ima svoje mesto. Veš, kako je to, streha se popravlja na strehi, lulat se gre na WC, poljublja pa se na dvorišču!

prof. BILIČ

Kdaj se boste poljubljali, če se ne boste zdaj? To je nekaj čisto normalnega. Jaz imam široke nazore, zato se pred mano lahko poljubljate.

prof. FLORJANČIČEVA

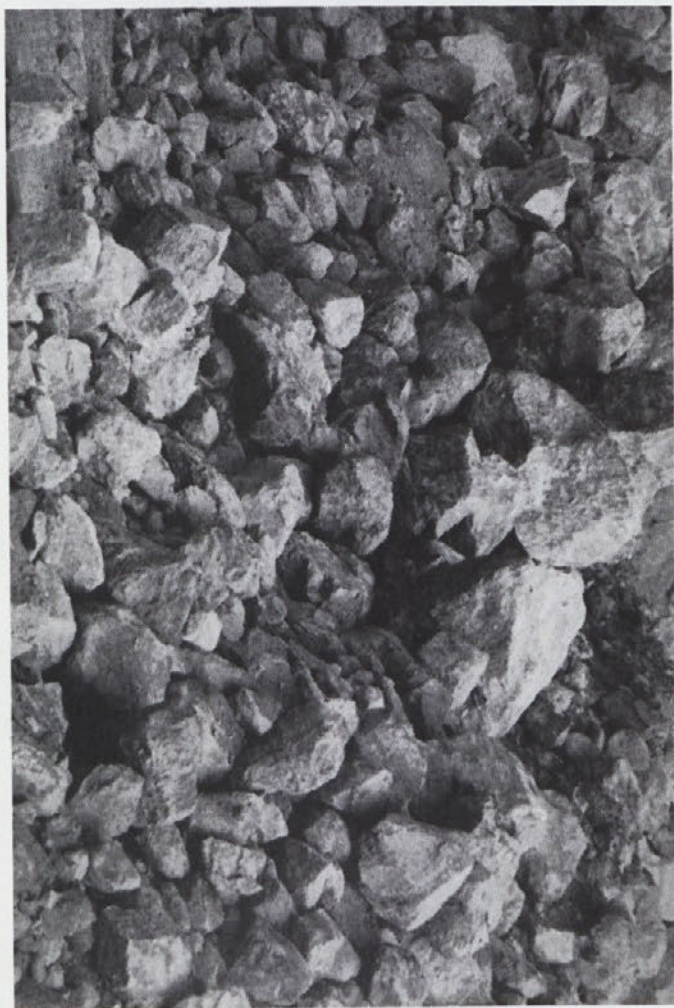
Jaz tega problema sploh ne vidim, vsi se poskrijejo.

HOSTA

Mislim, da se ni kulturno poljubljati na hodniku. Na gimnaziji bi moral biti družaben prostor, kjer bi učenci lahko dobili rože, sendviče, tam bi se lahko poljubljali in tudi kakšno pokadili.

Stezice - glasilo novomeške gimnazije
Uredništvo: prof. Natalija Petakovič, Nina Štampohar, Vanja Šepc
Design, layout, tipkanje in ostalo: Unetič Aleksander
Tisk: Tiskarna Novo Mesto

Práci MIZKE
bláde toa srm přáci náročné. To je čisto
humoru v a vlně a přání, že se mluví, že
to se spíše v hle. Vše je rozumné

